

Музичка І.М., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Нецька Л.С., к.ю.н., доцент

ВПЛИВ БАНКРУТСТВА НА ЕКОНОМІЧНЕ ТА СОЦІАЛЬНЕ ЖИТТЯ ДЕРЖАВИ

Банкрутство підприємств - складна проблема, що впливає на економічне та соціальне життя держави. Цей вплив не обмежується лише фінансовими наслідками, а й позначається на загальній стабільності суспільства.

Щоб зрозуміти вплив неплатоспроможності на суспільство, наведемо статистику щодо банкрутства в Україні протягом 2017-2020 років [1], [2].

Рік	Кількість юридичних осіб-банкрутів	Причини та фактори
2017	21 046	Економічна криза, що розпочалася в 2014 році Втрата ринків збуту внаслідок окупації Криму та війни на Донбасі Девальвація гривні. Зростання процентних ставок за кредитами. Втрата довіри до банківської системи
2018	16 550	Продовження економічної кризи 2014 Зростання цін на енергоносії та інші ресурси Порушення ланцюгів постачання
2019	13 533	Пандемія COVID-19 та карантинні обмеження Зниження попиту на продукцію та послуги. Різне зростання безробіття Дестабілізація фінансової системи
2020	5 197 (на 01.07.2020)	Продовження пандемії COVID-19 Зростання цін на енергоносії та інші ресурси Порушення ланцюгів постачання. Зростання боргів підприємств

Хоча статистичні дані подані за довоєнний час, але свідчить про зв'язок між банкрутством та складними обставинами, які призвели до неплатоспроможності. І в межах України ця статистика мала тенденцію до зменшення. Хоча в умовах воєнного стану ризику для банкрутства підприємств зросли у рази.

Загалом однією з важливих причин банкрутства є збільшення безробіття, яке стає на шляху відновлення економічної стабільності. Коли підприємства змушені скорочувати штат або припиняти діяльність через фінансові проблеми, це призводить до масової втрати робочих місць. У

свою чергу такий процес стимулює зростання безробіття та зменшення рівня доходів у суспільстві, що ускладнює фінансове положення багатьох громадян.

Крім того, банкрутство підприємств має прямий вплив на фінансову стійкість держави через зменшення податкових надходжень. Підприємства, які опиняються в банкрутстві, припиняють сплачувати податки та інші обов'язкові платежі до бюджету. Це призводить до зниження доходів держави та ускладнює фінансування соціальних та інфраструктурних програм, що мають велике значення для розвитку країни та підтримки населення.

Банкрутство підприємств та підприємців має значний негативний вплив на інвестиційний клімат держави, зокрема зменшує обсяги інвестицій та призводить до збільшення ризику для інвесторів. Коли підприємства зазнають фінансових труднощів або банкрутства, це створює невпевненість серед інвесторів щодо перспектив вкладання коштів. Зменшення інвестицій може призвести до затримок у розвитку інфраструктури, інноваційних проєктів та інших стратегічно важливих сфер, що ускладнює економічний зріст та конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку.

Погіршення стану фінансових ринків є ще одним серйозним наслідком банкрутства. Воно може призвести до зниження довіри до фінансових інститутів та погіршення їхньої репутації. Зменшення доступності фінансових послуг для підприємств та громадян, а також зростання процентних ставок та ризиків, створюють негативні умови для фінансового розвитку та інвестиційного клімату.

Посилення соціальної нерівності також виникає внаслідок банкрутства. Зменшення робочих місць та збільшення безробіття спричиняють соціальну напругу та збільшують нерівність у розподілі доходів. Це може призводити до зростання соціальних конфліктів, погіршення якості життя громадян та збільшення потреб у соціальних програмах та підтримці.

Проте банкрутство підприємств може мати і позитивне значення, зокрема для реструктуризації економіки. Це процес, що полягає в перегляді та перебудові економічних структур з метою покращення їхньої ефективності та конкурентоспроможності. Банкрутство може викликати необхідність усунення непродуктивних установ і стимулювати розвиток більш продуктивних секторів економіки. Цей процес може сприяти створенню більш динамічного та конкурентного економічного середовища.

Зміцнення конкуренції є позитивним наслідком банкрутства підприємств. Коли підприємства стикаються з фінансовими труднощами, вони часто змушені зосередитися на покращенні якості своїх товарів і послуг, оптимізації управління та зменшенні витрат. Це, в свою чергу,

сприяє зростанню конкурентної боротьби на ринку, що може призвести до підвищення якості продукції та покращення обслуговування споживачів.

Деякі інвестори бачать потенціал для вигідних інвестицій у компанії, які після реструктуризації можуть стати більш ефективними та прибутковими. Це може стимулювати залучення нових фінансових ресурсів у економіку та сприяти загальному економічному розвитку.

Звільнення ресурсів також є важливим наслідком банкрутства. Підприємства, що зазнали фінансових труднощів, можуть бути змушені зменшувати свою діяльність або припиняти її зовсім. Як правило, це призводить до звільнення працівників, вивільнення обладнання та ресурсів, які можуть бути перерозподілені для інших бізнес-проектів або підприємств, які діють ефективніше. Вивільнення ресурсів може стимулювати інші сфери економіки та сприяти загальному розвитку підприємництва та інновацій в країні.

Як висновок, можна зазначити, що банкрутство підприємств та організацій має значний вплив на економічну та соціальну стабільність держави та породжує як позитивні, так і негативні наслідки. У зв'язку з цим важливо розробити та застосовувати стратегічні підходи і рекомендації для відносин банкрутства з метою отримання кращих наслідків у перспективі.

Управління процесом банкрутства має бути тісно зв'язане з політикою держави щодо розвитку економіки, соціальної політики та фінансової стабільності [3]. Важливо забезпечити взаємодію між урядовими органами, бізнес-спільнотою та громадськістю для досягнення цілей ефективного управління банкрутством та забезпечення стабільності і процвітання країни.

Література

Офіційний веб-сайт «Opendatabot». URL: <https://opendatabot.ua/analytics/449-bankruptcy>.

Офіційний веб-сайт «Реєстр Єдиних державних реєстрів та реєстрів юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» URL: <https://online.minjust.gov.ua/edr-search/>.

Минчинська І.В. Ефективність державного регулювання банкрутства підприємств в Україні. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/97.pdf.